

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Primăria
Municipiului
Fălticeni

Fundația
Solidaritate
și Speranță

CCC
Asociația
Centrul de Cercetare și Formare a
Universității de Nord Baza Mare

| 1

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială

www.eegrants.org | www.granturi-coral.ro

Mecanismul Financiar SEE

Programul: RO10 - CORAI

Apel: COERENT

Titlu proiect: *„Inițierea de Grupuri locale de Educație parentală nonformală și transfer multiregional de bune practici pentru promovarea incluziunii sociale a copiilor și tinerilor aflați în situații familiale de risc - GLEP”*

Cod proiect: PEH078

Beneficiar: Universitatea “Ștefan cel Mare” din Suceava

GHID DE EDUCAȚIE REMEDIALĂ

ÎN COMUNITĂȚI CU GRUPURI VULNERABILE (INCLUSIV ROMI)

Proiect: „Inițierea de Grupuri locale de Educație parentală nonformală și transfer multiregional de bune practici pentru promovarea incluziunii sociale a copiilor și tinerilor aflați în situații familiale de risc - GLEP”

COpii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

CUPRINS

INTRODUCERE	3
<u>CAPITOLUL I</u>	4
Educație remedială: repere și caracteristici	
<i>I.1 Ce este educația remedială?</i>	4
<i>I.2 Obiectivele specifice în activități de educație remedială</i>	5
<i>I.3 Stiluri de învățare în educația remedială</i>	6
<u>CAPITOLUL II</u>	12
Metode și strategii în educație remedială	
<i>II.1 Nevoia copiilor din comunități defavorizate de educație remedială</i>	13
<i>II.2 Metode aplicate în educația remedială</i>	14
CONCLUZII	15
BIBLIOGRAFIE	16

INTRODUCERE

Proiectul „*Inițierea de Grupuri locale de Educație parentală nonformală și transfer multiregional de bune practici pentru promovarea incluziunii sociale a copiilor și tinerilor aflați în situații familiale de risc - GLEP*” finanțat prin Granturile SEE 2009-2014/RO 10 *Copii și tinerii în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și pentru promovarea incluziunii sociale*. - Apelul COERENT, își propune să promoveze crearea unui model pentru dezvoltarea și consolidarea de inițiative locale în două regiuni de dezvoltare (Regiunea de Nord Est – județele Suceava și Iași și regiunea de Nord Vest – județele Maramureș și Bistrița Năsăud) ce vizează atât îmbunătățirea unor metodologii și instrumente de lucru cu persoane din grupuri vulnerabile, cât și dezvoltarea unor componente noi pentru specialiști în serviciile sociale, autorități locale și regionale și actori din societatea civilă care să contribuie la reducerea disparităților sociale din Spațiul Economic European (SEE).

În prezentul proiect se urmărește atingerea unor obiective care să îmbunătățească educația copiilor din comunitățile defavorizate, printre altele, și prin educația remedială care are la bază programe specifice cum ar fi:

- îmbunătățirea ratei succesului școlar prin includerea de programe educaționale specifice;
- lărgirea ofertei curriculare în perspectiva egalizării de șanse și promovarea unor metode didactice moderne;
- dezvoltarea unui program / plan de activități extracurriculare și înființarea unui club comunitar în vederea implicării elevilor în activități care să le dezvolte și să le valorifice la potențial maxim abilitățile, talentele, deprinderile;
- formarea corpului profesoral prin participarea la ore de pregătire în funcție de nevoile identificate în vederea adaptării la practicile unei școli inclusive;
- școală – membru activ al vieții locale / consolidarea parteneriatelor;

- asigurarea egalității de șanse privind accesul la educație pentru ei care nu au definitivat învățământul primar obligatoriu (inclusiv romi).

CAPITOLUL I

Educație remedială: repere și caracteristici

1.1 Ce este educația remedială?

Educația reprezintă, pentru orice societate, vectorul dezvoltării durabile și a unei societăți sănătoase. Educația remedială este parte a educației copilului care are ca obiectiv stimularea finalizării învățământului obligatoriu și îmbunătățirea ratei succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate. Organizarea unui program de remediere are un impact semnificativ în viața școlii, având ca obiectiv schimbarea atitudinii față de fiecare elev care poate avea la un moment dat dificultăți de învățare. În orele de educație remedială, copiii sunt sprijiniți în efectuarea asistată a temelor, în activități de recuperare școlară și ameliorare a dificultăților în învățare, precum și în activități de educație plastică sau jocuri distractive, cu scop educativ indirect. Școala se implică în formarea cadrelor competente de a desfășura activități de educație remedială prin intermediul căreia se urmărește prevenirea abandonului școlar, a violenței domestice și conflictelor.

Pentru ca activitățile de educație remedială să fie eficiente se urmăresc mai multe aspecte: diversitatea, accesibilitatea și estetica materialului didactic prezentat; cadrul ambiental personalizat cu lucrările elevilor sau schimbarea locației de lucru; aplicarea unor strategii de învățare prin cooperare ca metode de promovare a armoniei sociale; percepția și feedback-ul părinților pe parcursul desfășurării activităților de remediere; implicarea mediatorului școlar în buna desfășurare a activității de educație remedială.

Prin activitățile de remediere se schimbă modul de gândire și de percepție al formatorilor/cadrelor didactice care se implică în astfel de programe, legate de actul educațional din interiorul și

exteriorul școlii. Resursele umane care trebuie sprijinite sunt: elevul, colegii săi, mediatorul școlar și familia, în situațiile în care aceasta este lângă copil. Sunt importante întâlnirile cu părinții care trebuie să înțeleagă că rolul lor este să fie educatorii copilului lor, că uneori și ei au de învățat de la copilul lor, dar și că școala le este mereu aproape și sprijin în formarea și educarea copilului lor.

1.2 Obiectivele specifice în activități de educație remedială

- Selectarea grupului țintă pentru includerea în programul de educație remedială, pe baza datelor statistice privind monitorizarea accesului la educație și menținerea copiilor în sistemul educațional obligatoriu;
- Solicitarea documentelor specifice copiilor înscriși în program
- Studierea traseului educațional al fiecărui beneficiar și elaborarea fișelor psihopedagogice și alte documente specifice.
- Realizarea evaluării inițiale și stabilirea nivelului de achiziții pentru fiecare domeniu de intervenție vizat (evaluarea abilităților cognitive, delimitarea precisă a gradului de remediere etc.)
- Proiectarea și realizarea programului periodic de educație remedială și asistența educațională în funcție de particularitățile și nevoile copilului
- Întocmirea programului de remediere lunar, pe grupe de remediere
- Stabilirea priorităților de acțiune în vederea obținerii unui progres într-un domeniu vizat
- Realizarea unor programe de intervenție personalizată pentru fiecare arie deficitară a beneficiarului
- Alegerea celor mai adecvate metode și strategii, dar și a materialelor necesare;
- Monitorizarea evoluției școlare a beneficiarilor (evaluarea intervenției). Asigură feed-back-ului permanent pe parcursul desfășurării activităților de remediere, atât pentru beneficiarii direcți – elevii, cât și pentru părinții acestora
- Proiectarea programului de intervenție/remediere în funcție de rezultatele furnizate de evaluare

- Consilierea părinților copiilor/elevilor care beneficiază de activitățile de educație remedială și colaborarea cu aceștia;
- Asigurarea logisticii necesare desfășurării cursurilor în colaborare cu reprezentanții unității de învățământ
- Stabilirea programului de educație remedială
- Distribuirea materialelor promoționale: mape/pliante prezentare/pixuri/agende pentru conștientizarea grupului țintă să participe la educație/formare profesională inițială, pentru prevenirea/reducerea/corectarea abandonului școlar
- Participarea la schimburi de bune practici/vizite, pentru integrarea instrumentelor /mecanismelor de prevenire a abandonului școlar
- Utilizarea expertizei partenerilor pentru integrarea instrumentelor/mecanismelor de prevenire a abandonului școlar

1.3 Stiluri de învățare în educația remedială

Datorită faptului că suntem diferiți, modul în care învățăm este diferit. Elevii preferă experiențele de învățare în care sunt activ implicați, astfel ei vor obține rezultate mai bune și vor avea succes la școală. Ei învață mai repede atunci când noile achiziții sunt utile și practicate în viața de zi cu zi, precum și în viitor. Elevii care își cunosc stilul de învățare sunt mai angajați în procesul de învățare, au încredere în ei, se simt mai independenți. Ultimele cercetări asupra creierului afirmă că atunci când modalitățile de învățare sunt adaptate rezultatelor obținute la analiza sau testarea stilurilor de învățare, elevii vor reține cu mai puțin efort și vor fi capabili să realizeze creșterea performanțelor școlare în mai puțin de două săptămâni. Elevii preferă să învețe în diferite moduri: unora le place să studieze singuri, să acționeze în grup, altora să stea liniștiți deoparte și să-i observe pe alții. Multe persoane învață în moduri diferite față de ceilalți în funcție de clasa socială, educație, vârstă, naționalitate, rasă, cultură, religie.

Stilul de învățare se referă la „simpla preferință pentru metoda prin care învățăm și ne aducem aminte ceea ce am învățat ; ne arată calea

și modalitățile în care învățăm ; implică faptul ca indivizii procesează informațiile în diferite moduri, care implică latura cognitivă, elemente afective - emoționale, psihomotorii și anumite caracteristici ale situațiilor de învățare.

Stilurile de învățare cunoscute:

- ACTIVISTUL - săritor; prinde din zbor; intuitiv; nu se încurcă în detalii;
- REFLEXIVUL - colectează; analizează; concluzionează;
- LOGICIANUL - totul trebuie sa fie o structură logică; totul trebuie sa fie încadrabil în tipare logice; nimic nu e lăsat la voia întâmplării;
- PRAGMATICUL – nimic nu are valoare dacă nu poate fi pus în practică; centrat pe experiențe și soluții.

După *modalitatea senzorială* implicată sunt trei stiluri de învățare de bază: **vizual, auditiv, tactil-kinestezic.**

1. Stilul de învățare vizual are următoarele puncte tari:

- Își amintesc ceea ce scriu și citesc ;
 - Le plac prezențările și proiectele vizuale ;
 - Își pot aminti foarte bine diagrame, titluri de capitole și hărți ;
 - Înțeleg cel mai bine informațiile atunci când le văd ;
- Cei mai mulți cu acest stil de învățare învață cel mai bine singuri.

2. Stilul de învățare auditiv prezintă următoarele puncte tari:

- Își amintesc ceea ce aud și ceea ce se spune;
- Le plac discuțiile din clasă și cele în grupuri mici;
- Își pot aminti foarte bine instructiunile, sarcinile verbale/orale ;
- Înțeleg cel mai bine informațiile când le aud ;

3. Stilul de învățare tactil-kinestezic se remarcă prin următoarele puncte tari:

- Își amintesc ceea ce fac și experiențele personale la care au participat cu mâinile și întreg corpul (mișcări și atingeri);
- Le place folosirea instrumentelor sau preferă lecțiile în care sunt implicați activi/participarea la activități practice;

- Își pot aminti foarte bine lucrurile pe care le-au făcut odată, le-au exersat și le-au aplicat în practică (memorie motrică) ;
- Au o bună coordonare motorie.

Tipuri de învățare pe care le întâlnim în viața școlară:

a) Învățarea senzoriomotorie – se refera la formarea de priceperi și deprinderi motorii. Gama acestor componente ce se formează în școala este practic nelimitată, de la cele care alcătuiesc cultura intrumentală (priceperi și deprinderi de citire, scriere etc.) pana la cele indispensabile executării unei activități practice (priceperi și deprinderi de manuire a unor unelte, de realizare a unor exercitii fizice).

b) Învățarea receptivă – este cunoscută și sub denumirea de învățare verbală, de învățare a conceptelor, de învățare conștientă. Învatarea nu se reduce la simpla memorare a cuvântului, ea presupune în mod necesar înțelegerea sensului acestuia. Elevului i se prezintă în forma finală intregul conținut a ceea ce trebuie învățat.

c) Învățarea prin descoperire - semnificativ în cadrul acestui tip de învățare este faptul ca elevul este pus în situația de a reorganiza și regrupa datele de care dispune pentru a obtine el însuși o noua informație. Formarea conceptelor și elaborarea generalizarilor se intemeiază pe cunoașterea exemplelor.

d) Învatarea logică – achiziția finală a procesului de învățare (noșione, principiu, idee etc.) poate fi corelată cu ceea ce subiectul știe dinainte. Astfel, noua achizitie devine componentă într-un lanț mai complex.

e) Învățarea mecanică - este alternativa în care achiziția finală este doar memorată fără sa fie corelată cu cunoștințele anterioare. Se poate vorbi de o învățare mecanică prin receptare atunci când aceeași generalizare expusă de profesor este doar memorată de către elev.

f) Învățarea creatoare – se remarcă caracterul original al comportamentului în cadrul acestui tip de învățare. Soluțiile sunt originale doar pentru cei care învață, nicidecum pentru cunoașterea

umană în general. Într-o expresie mai mult metaforică decât științifică, soluțiile orizontale izbucnesc în mod spontan.

Instrumente de recunoaștere și dezvoltare a stilului de învățare:

Stilul de învățare ne însoțește de când ne naștem. Nu este un „dat” pe viață, ci este o „structură flexibilă”. Nu există stil de învățare bun sau rău. Succesul vine cu varietatea stilurilor de învățare, iar cel mai important lucru este conștientizarea naturii stilului de învățare.

Beneficiile identificării și dezvoltării stilurilor de învățare:

Pentru copii

- ✓ dezvoltarea autocunoașterii
- ✓ relevarea punctelor tari și a punctelor slabe ale învățării
- ✓ eliminarea obstacolelor învățării
- ✓ îmbunătățirea stimei de sine
- ✓ prevenirea neînțelegerilor dintre copii-profesori și părinți
- ✓ evidențierea abilităților de învățare
- ✓ optimizarea învățării prin adoptarea unui mod personal
- ✓ obținerea de note mai bune la școală
- ✓ dezvoltarea unor relații pozitive cu cei din jur
- ✓ scăderea problemelor de comportament

Pentru părinți

- ✓ înțelegerea nevoilor de învățare ale copiilor
- ✓ identificarea motivelor care generează eșecul școlar
- ✓ reconsiderarea barierelor în învățare și abordarea optimistă a întregului potențial al copilului

Pentru profesori

- ✓ se constată mai puțin stres – zi de zi, în situațiile din clasă și din afara clasei
- ✓ se obțin rezultate mai bune și există satisfacție profesională
- ✓ se îmbunătățește managementul timpului
- ✓ se formează o imagine acurată asupra diversității din clasă
- ✓ crește spiritul de echipă
- ✓ se dezvoltă relația interpersonală dintre profesor-elev și comunicarea profesorilor cu elevii și părinții
- ✓ se clarifică nevoile de învățare individuale ale elevilor

- ✓ are succes învățarea prin cooperare, lucrul pe grupe
- ✓ se evidențiază în mod real nevoile elevilor etichetați „slabi” și ale elevilor „talentați”
- ✓ se conștientizează cauzele eșecului în învățare
- ✓ se stabilesc strategii de optimizare a învățării

Identificarea și recunoașterea stilurilor de învățare se poate realiza prin: observarea și analiza experiențelor de învățare, caracterizarea stilului de învățare pe baza explicațiilor, descrierilor, exercițiilor prezentate în ghid, aplicarea unor chestionare specifice (Internet, manuale de psihoteste), discuții cu specialiști de la cabinetele de asistență psihopedagogică din rețeaua națională de consiliere, informarea cu privire la stilurile de învățare din dorința de autocunoaștere (puncte tari și slabe la stilul personal de învățare), participarea activă la activitățile practice cu aceasta temă la diferite ore, cu precădere cele de consiliere și orientare, diverse optionale, implicarea în programe de educație remedială.

Strategii de dezvoltare a stilurilor de învățare :

- Identificarea stilului de învățare
- Participarea la exerciții de autocunoaștere și intercunoaștere
- Exersarea deprinderilor eficiente de studiu (de ex. modalități de luarea notițelor)
- Aplicarea cerințelor învățării eficiente (de ex. managementul timpului învățării)
- Aplicarea tehnicilor gândirii critice
- Formularea conștientă a scopurilor și obiectivelor clare și precise
- Stimularea motivației și atitudinii pozitive pentru învățare
- Utilizarea mnemotehnicii! Ajută-ți propria memorie prin repere, cuvinte-cheie.
- Deprinderea de autoevaluare: verificarea, evaluarea metodelor de învățare, cunoașterea rezultatelor și a erorilor în învățare; asigurarea feedback-ului
- Prelucrarea și sistematizarea, regândirea din mai multe perspective a materialului de învățat

- Organizarea conținuturilor învățării, precizarea obiectivelor, a modalitățile de realizare și a tehnicilor de autocontrol.
- Elaborarea unui plan, program de învățare care să cuprindă activități concrete, sarcini de îndeplinit, resurse, termene limită, recompense etc.
- Asigurarea unei atmosfere confortabile și o dispoziție afectivă care să te stimuleze și să te susțină; evitarea trăirii unor stări emoționale negative, stresante, mai ales atunci când sunt asociate cu performanțe slabe.
- Stimularea dorinței de cunoaștere, afirmare și autorealizare.
- Autosugestionarea pozitivă, dezvoltarea încrederii în sine, reușita în fața obstacolelor.
- Învățarea din succesele și eșecurile personale.

Toți elevii pot învăța dacă profesorii, formatorii, părinții, cei care le oferă suport sunt pregătiți cum să-i învețe, să le propună programe pentru dezvoltarea stilului de învățare și a practicării abilităților transferabile: de comunicare, de a lucra în echipă, de învățare, de organizare a timpului, de a rezolva probleme, de a negocia, de ascultare, de creativitate etc. Cercetarile spun că cei care participă la astfel de programe de educație remedială obțin note mai bune, crește stima de sine, se pot ajuta singuri în multe și diferitele situații de învățare cu care se întâlnesc zilnic, devin autonomi, scade riscul de abandon școlar, crește gradul de participare la activitățile școlare și extrașcolare.

CAPITOLUL II

Metode și strategii în educație remedială

II.1 Nevoia copiilor din comunități defavorizate de educație remedială

Conform raportului de analiză a nevoilor copiilor din comunități defavorizate se identifică:

- nivel socio-economic scăzut, resurse insuficiente;
- acces redus la cunoștințe și surse de informare;
- nivelul scăzut de educație al părinților;
- lipsa posibilității părinților de a sprijini pe copii la sarcinile școlare;
- plecarea părinților în străinătate și lăsare lor în grija altor persoane;
- risc de eșec școlar;
- risc de absenteism și abandon școlar.

Scopul educației remediale - stimularea finalizării învățământului obligatoriu (prevenirea abandonului școlar) și îmbunătățirea ratei succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate.

Prin astfel de activități se urmărește o schimbare de atitudine a cadrelor didactice, a părinților, a elevilor și a reprezentanților instituțiilor publice locale și județene, față de comunitățile și grupurile dezavantajate. Din cauza frecvenței scăzute la cursuri și a celorlalte dificultăți, elevii întâmpină greutăți în atingerea obiectivelor - cadru la diverse discipline. Copiii au imaginație săracă și o memorie mecanică, devin pasivi și asteaptă să fie solicitați, au exprimarea greoaie și uneori se integrează greu în colectiv. Din cauza condițiilor vitrege de acasă sunt irascibili, nu se pot concentra pe o durată mai lungă de timp, inclinând spre fuga de la ore sau găsirea altor preocupări. Pornind de la cunoașterea realității socio-economice individuale și evaluării nivelului de performanțe cognitive ale copiilor se observă o nevoie acută de activități remediale.

Organizarea unui program de remediere are un impact semnificativ în viața școlară, având ca obiectiv schimbarea atitudinii

față de fiecare copil care poate avea la un moment dat dificultăți de învățare. Este necesar ca elevii să fie sprijiniți în efectuarea asistată a temelor, în activități de recuperare școlară și ameliorare a dificultăților în învățare, precum și în activități de educație plastică sau jocuri distractive, cu scop educativ indirect.

Educația remedială este necesar de aplicat atât la nivel de grup, cât și la nivel individual. Intervenția individualizată presupune: - identificarea punctelor slabe și a celor forte; - stabilirea priorităților de învățare; - alegerea celor mai adecvate metode și strategii; - înregistrarea progreselor elevului; - evaluarea intervenției.

Motivația pentru învățare este foarte redusă. Imaginea de sine este slabă; copiii sunt nesiguri, și chiar și atunci când au performanțe acceptabile într-un domeniu, nu sunt conștienți și convinși de reușita lor; au dificultăți în a fi cinstiți și corecți cu ceilalți și de cele mai multe ori sunt agresivi când relaționează cu alții. Au o experiență personală săracă datorită mediului din care provin.

II.2 Metode aplicate în educația remedială

O mare parte dintre copiii identificați prin intermediul proiectului traiesc în familii dezorganizate și sărace, nu sunt supravegheați și ajutați în rezolvarea sarcinilor școlare. Educația remedială trebuie să țină seama de nevoile educative ale fiecărui copil, anume: învățarea citirii și a scrierii, calculul matematic, formarea unei imagini de sine pozitive, organizarea activității, implicarea eficientă în toate activitățile în care sunt implicați toți ceilalți copii, structură, organizare și sprijin personalizat.

Metodele și strategiile aplicate trebuie să țină seama de vârsta lor, de plăcerea să de a comunica și de a se mișca, de aceea ele trebuie să fie bazate pe joc, mișcare, interacțiuni cu ceilalți colegi și discuții care par libere, dar care să fie corect îndrumate de învățător pentru a-și atinge obiectivul în acea activitate. Pentru a se obține rezultate cât mai bune este necesar ca noi, sunt necesare anumite schimbări și strategii de predare în funcție de stilul

individual de învățare al elevului și folosirea materialului didactic adecvat:

- Planșe cu imagini pentru a se dezvolta limbajul. Imaginile trebuie să fie punct de plecare pentru discuții frontale, care să dezvolte atenția și creativitatea.
- Material distributiv (mici cartonase cu imagini reprezentând animale, plante, lucruri cunoscute din mediul elevilor) pentru fiecare copil, pentru a se încuraja munca individuală.
- Calculatorul îi ajută pe elevi să vadă ceea ce nu pot vedea în mediul lor obișnuit de viață (prezentari Power Point), jocurile pot fi folosite pentru fixarea cunoștințelor, pentru reactualizarea lor, pentru predare.
- Folosirea situațiilor de joc în învățare, jocurile de rol, dramatizarea, folosirea povestirilor stimulează funcțiile intelectuale, modelează procesele afectiv- motivationale. Prin joc elevul transfigurează obiectele și fenomenele, relațiile, își asumă roluri. Funcția de comunicare a limbajului este cultivată în mod deosebit. Prin intermediul jocului elevul se simte responsabil de rezolvarea problemei impuse de joc. Elevul își asumă roluri luate, fie din viața cotidiană, fie din povești.
- Interdisciplinaritatea: descoperirea unei maniere originale de a aborda un subiect comun pentru a crea conexiuni posibile și necesare în vederea atingerii scopului propus, îmbinarea metodelor folosite la celelalte materii: desen, decupare, colorare, taiere, muzica, recitare, povestire, mișcare ritmată.
- Lucrul în grup oferă o gamă largă de interrelații care sprijină învățarea și evidențiază rolul social al acesteia. Există mai multe modalități de a forma grupuri mici de lucru: în funcție de marcajele pe care le conțin materialele de lucru (cartonase cu diferite simboluri: culori, flori, forme geometrice), în funcție de categorii de concepte și în funcție de cerința dată. Grupurile pot fi: de opinii, de lucru dirijat, de discuții libere, de simulare, de dezbateri. Pentru gruparea optimă a copiilor este deosebit de util un mobilier modular. Aranjarea meselor

se va face în funcție de nevoile de interacțiune anticipate de învățător, de spațiul avut la dispoziție și de numărul de elevi.

- Folosirea metodelor interactive: brainstorming, jurnalul cu dublă intrare, ciorchinele, cubul, eseul de cinci minute etc.
- Rezolvarea creativă a conflictelor din grupul de copii;
- Colaborarea cu familia – părinții ajută la sprijinul intervenției. Strategii pentru creșterea stimei de sine și a încrederii în propria eficiență.

Copiii care participă la astfel de programe de educație remedială pot fi învățați să-și aprecieze succesele ca rezultat al efortului propriu sau al propriilor capacități și să evite să pună succesele lor pe seama norocului, a întâmplării ori facilității situației. Ei trebuie să fie învățați să atribuie eșecul unor cauze externe și stabile (dificultatea sarcinii) sau a unor cauze interne și instabile (efort insuficient). Copiii trebuie să fie învățați să gândească pozitiv atunci când se află în fața unei activități dificile ("Este greu, dar sunt capabil să reușesc!") și să nu se judece prea sever și să nu se culpabilizeze atunci când greșesc.

CONCLUZII

Identificarea timpurie a nevoilor copiilor din comunități defavorizate de educație remedială implică găsirea soluției în vederea dezvoltării unui instrument educațional de prevenire, protecție și reintegrare, cu o structură complexă, de abordare a actului educativ, ce se poate desfășura în spațiul comunității educaționale, asigurând, pentru grupul țintă o participare activă, îndrumați de formatorii specializați în acest sens. În astfel de programe se urmărește să se asigure surse de activități integrative, accesibile în special copiilor din categoriile sociale defavorizate, să se elaboreze un curriculum specific activităților de remediere școlară și să se promoveze egalitatea de șanse, în educația copiilor, creîndu-se o imagine de ansamblu în domeniul educației remediale.

BIBLIOGRAFIE

Printre materialele consultate în vederea realizării acestei metodologii:

Cristea S., *Managementul organizației școlare*, EDP, București, 1996

Cherchez, N., Mateescu, E., *Elemente de management școlar*, Editura Spiru Haret, Iași, 2005

Joița Elena, *Management educațional. Profesorul manager: roluri și metodologie*, Iași, Ed. Polirom, 2000

Paralescu Sebastian, Ișfan Ion, Gîrdu Constantin Cristinel, Elena Ion (coordonatori), *Ghid pentru educație remedială*, Editura Măiastra, Târgu Jiu, 2012